

Aşağıdaki metinleri okuyunuz. 1, 2 ve 3. soruyu bu metinlere göre cevaplayınız.

I. Metin

(...)
Mektebe girdikleri zaman ders bitmişti. Talebeler evlerine dağılıyorlardı. Zehra'yı bahçe kapısının önünde buldular. Sabahları olduğu gibi akşamları azat vaktinde de kapının yakınında durur, çocukların kıyafetini muayene ederdi. Kiminin saçını düzeltir, kiminin kuşağını bağlar, kiminin kirlenmiş yüzünü mürekkeplenmiş parmaklarını yıkamaya gönderirdi. Hatta ayak üzerinde sökükle elbise, kopuk düğme diktiği de olurdu. Maarif Müdürüyle mebus, kapıdan girdikleri zaman onu bir dadı gibi yere çömelmiş, minimini bir ana sınıfı çocuğunun fotinini bağlıyor buldular. Maarif Müdürüyle misafirine hafif bir baş selâmı verdi.
— İçeri buyurunuz... İşimi bitireyim... Hemen geliyorum, dedi.
Fotinini bağladığı küçük kızla bir arkadaş gibi konuşuyor gülüyordu.
(...)

Reşat Nuri Güntekin, *Acımak*

II. Metin

(...)
1933 kışında Rus muharrirlerinden Zarhi ile garp vilayetlerinde bir seyahat yapmıştık. Bursa'da bulunduğumuz sırada bir gün Uludağ'a çıkmak istedik. Şoför yolların bozukluğu sebebiyle ancak Kirazlı Yayla'ya kadar gidebileceğimizi söyledi. Hiç yoksansa ona da razı olduk. Yola çıktığımız zaman etrafta hafif bir sis vardı. Çongara'yı geçtikten sonra bu sis arttı. Âdeta kalın bir yağmur bulutu içine girdik ve etrafı değil gittiğimiz yolu göremez olduk... Bu esnada gözüme bir köy kahvesi ilişti. Etrafını kuşatan sarmaşıkların kurumuş kızıl yaprakları hâlâ dökülmemiş viran bir yapı ...Hikâyeyi anlatan memur, galiba Erzincan köylerinden birinde, şiddetli bir yağmur sebebiyle bir köylünün kulübesine sığınmış. Adamcağız, etrafına bakmış; ikram edecek bir şey bulamayınca:
— Efendi, kusura kalma... Kahvem yok... Sana bari biraz oynayivereyim, demiş ve türkü söyleyerek oynamaya başlamış...
Çocukken beni çok güldürmüş olan bu ikram hikâyesi bu saatte zihnimde köylünün sazıyla karışıyor, ok gibi yüreğime saplanıyordu.
(...)

Reşat Nuri Güntekin, *Anadolu Notları I-II*

1. Bu metinlerdeki altı çizili kelimeleri, bağlamdaki anlamı dışında farklı bir anlamı karşılayacak şekilde birer cümlede kullanınız.

dağılmak:

sığınmak:

2. a) I. metnin konusunu yazınız.

b) I. metinde Zehra'nın çocuklara yönelik tutumu onun hangi karakter özelliğini göstermektedir? Açıklayınız.

3. a) II. metinde anlatıcının köylünün davranışından etkilenmesinin nedenini açıklayınız.

b) II. metinde yazar Anadolu insanının hangi yönünü ön plana çıkarmayı amaçlamıştır? Yazınız.

Aşağıdaki metinleri okuyunuz. 4 ve 5. soruyu bu metinlere göre cevaplayınız.

I. Metin

(...)
Uzun süre sustular. Bu engin arzu karşısında Ali Bey'in dili tutulmuş gibiydi, konuşamıyordu. Büyük kararın verildiği odaya bakıyor ve mütevazı bir uç beyi için çok önemli olan bu anın kıymetini göğsü iftiharla çarparak idrak ediyordu. Serin bir rüzgâr pencereden doluyor, taşıdığı türlü çiçek kokusunu öğleden arda kalmış tatlı bir ılıklıkla odaya dolduruyordu.
(...)

Bahaeddin Özkışı, *Köse Kadı*

II. Metin

(...)
Ne zaman Esendal'ın hikâyelerinden söz açılrsa akla hemen Çehov gelir. Oysa Esendal'ın Çehov'a benzeyişi sadece biçim bakımındandır, ruhsal durumları konuşma ve davranışlarla verişindeki ustalık bakımındandır, sadece çevirdiği dönem bakımındandır. (Bir konuşmasında, "Edebiyat bilmezliğimden, marifetsizliğimden sade yazmışımdır. Bilsem öyle düpedüz yazar mıydım hiç?" diyerek tatlı tatlı dalgasını geçiriyor.) Yoksa Çehov gibi orta sınıfların, entelektüellerin ve küçük burjuvaların (...) bütün ikiyüzlülüklerini (...) ve gülünçlüklerini ortaya çıkarmak gibi bir kaygısı yoktur Esendal'ın. Tersine, hep sevecenlikle, hep hoşgörüyüyle yaklaşır o insanlara.
(...)

Fethi Naci, *Türk Romanında Ölçüt Sorunu*

4. Bu metinleri içerik ve tür açısından aşağıdaki tabloda sınıflandırınız.

	İçerik	Tür
I. Metin		
II. Metin		

5. a) Bu metinleri dil ve anlatım özellikleri açısından karşılaştırınız.

b) I. metindeki anlatımın Ali Bey'in ruh hâlini yansıtmadaki işlevini açıklayınız.

c) II. metinde yazarın düşüncelerini desteklemek amacıyla kullandığı yöntemleri yazınız.

6.

HAZIR-HIZLI YEMEK (FAST FOOD)

Hazır-hızlı yemek (fast food); hızlı hazırlanıp servis edilen genellikle yüksek kalori, yağ, şeker ve tuz içeren yiyeceklerdir. Bu tür gıdalar pratik olması nedeniyle sıkça tercih edilse de aşırı tüketimi sağlık üzerinde olumsuz etkilere yol açabilir. Hazır-hızlı yemek (fast food) ürünleri genellikle yüksek kalori, doymuş ve trans yağ içerir; bu da kilo alımına ve kalp hastalıklarına yol açabilir. Ayrıca aşırı şeker ve tuz içermesi nedeniyle diyabet ve yüksek tansiyon riskini artırır. İşlenmiş ve düşük lifli gıdalar sindirim sorunlarına neden olabilir, bağışıklık sistemini zayıflatabilir. Bu nedenle ev yapımı yemekler, taze sebze-meyve, tam tahıllı gıdalar ve sağlıklı yağlar içeren yiyecekler tercih edilmelidir. Hazır-hızlı yemek (fast food) tüketimini azaltmak için evde sağlıklı atıştırmalıklar hazırlamak, su tüketimini arttırmak önemlidir.

SEÇİMİNİ YAP

YÜKSEK KALORİLİ VE SAĞLIKSIZ YAĞLAR

FAZLA ŞEKER VE TUZ TÜKETİMİ

SİNDİRİM VE BAĞIŞIKLIK SİSTEMİNE ETKİLERİ

DAHA SAĞLIKLI ALTERNATİFLER

HAZIR-HIZLI YİYECEK TÜKETİMİNİ AZALTMA YÖNTEMLERİ

Metinden hareketle infografik metinde verilen alt başlıklara yönergeye uygun birer bilgi cümlesi yazınız.

YÖNERGE

1. Bilgi cümleleriniz metindeki bilgilerden hareketle oluşturulmuş özgün bir cümle olmalıdır.
2. Bilgi cümleleriniz tek cümleden oluşmalıdır.
3. Bilgi cümleleriniz kısa, net ve anlaşılır olmalıdır.

7. Okulunuzda öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanmasını desteklemek amacıyla “Kitap Takas Günü” düzenlenecektir. Sizden bu etkinliğe katılımı artırmak amacıyla okul panosunda yayımlanacak olan bilgilendirici bir duyuru metnini yönergeye uygun olarak yazmanız istenmektedir.

YÖNERGE

Yazacağınız duyuru metni dört cümleden oluşmalıdır.

1. cümleiniz etkinliğin yapılacağı tarihe,
2. cümleiniz etkinliğin başlayış ve bitiş saatlerine,
3. cümleiniz etkinliğin yapılacağı il ve ilçeye,
4. cümleiniz etkinliğe katılacak makamlara yer vermelidir.

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI ve SÜREÇ BİLEŞENLERİ	BECERİLER
1	TDE2.2. Anlam Oluşturabilme TDE2.2.2. Tahmin eder. • Metindeki söz varlığının anlamını bağlamdan hareketle belirler.	KB2.12. Mevcut Bilgiye/Veriye Dayalı Tahmin Etme Becerisi
2	TDE2.2. Anlam Oluşturabilme TDE2.2.3. Çıkarım yapar. • Metnin konu ve/veya temasını belirler. • Metindeki karakterlerin davranışlarından duygu ve düşüncelerine yönelik çıkarımlar yapar.	KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi
3	TDE2.2. Anlam Oluşturabilme TDE2.2.3. Çıkarım yapar. • Metinlerden hareketle çıkarımlar yapar. • Yazarın metni yazma amacını belirler.	KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi
4	TDE2.2. Anlam Oluşturabilme TDE2.2.5. Sınıflandırır. • Okuduğu metinleri belirlenen ölçütlere (içerik, tür, şekil, dönem, zihniyet, üslup, ileti) göre sınıflandırır.	KB2.5. Sınıflandırma Becerisi
5	TDE2.3. Çözümleyebilme a) TDE2.3.1. Parçaları belirler. • Metindeki dil ve anlatım özelliklerini belirler. *Metindeki dil işlevlerini belirler.	KB2.4. Çözümleme Becerisi
6	TDE4.3. Kural Uygulayabilme TDE4.3.4. İletileri açık ve örtük biçimde ifade eder. • Vermek istediği iletileri açık veya örtük bir şekilde ifade eder. • Duygu, düşünce ve hayallerini tutarlı bir şekilde ifade eder. • Yazısında olumlu tutum ve değerleri vurgular.	KB2.14. Yorumlama Becerisi
7	TDE4.3. Kural Uygulayabilme TDE4.3.7. Yazım kurallarını uygular. • Yazısında yazım kurallarını etkili bir şekilde kullanır.	KB2.14. Yorumlama Becerisi

PUANLAMA TABLOSU											
1	2		3		4	5			6	7	TOPLAM
10	a	b	a	b	10	a	b	c	20	10	100
	5	10	5	10		10	5	5			

***Ayrıntılı puanlama doğru cevaplar üzerinde verilmiştir.

ÇÖZÜMLER

1. **Doğru cevap:** Metinlerdeki altı çizili sözcüklerin, aşağıdaki anlamlardan birini karşılayacak şekilde kullanıldığı cümleler (5+5=10 puan) doğru kabul edilecektir.

dağılmak:

- Değer ve birimler belli etkenlerle, oranlı olarak bölünmek.
- Parçalanarak yayılmak, ufalanmak.
- Karışık duruma gelmek, düzeni bozulmak.
- Birliği, beraberliği bozulmak.
- Bir topluluğun, kuruluşun varlığı son bulmak; fesholunmak, münfesi olmak.
- Yavaş yavaş kaybolmak, yok olmak.

sığınmak:

- Tehlikelerden kaçarak güvenilir bir yere çekilmek.
- Genellikle siyasi sebeplerle kendi ülkesinden kaçıp başka ülkeye gitmek; iltica etmek.
- Güvenmek, yardım istemek veya ummak.

Kısmi doğru cevap: Metinlerdeki altı çizili sözcüklerden **birinin** doğru cevapta verilen anlamlardan biriyle kullanıldığı cümleden oluşan cevaplar (5 puan) kısmen doğru kabul edilecektir.

Yanlış cevap: Metinlerdeki altı çizili sözcüklerin doğru cevapta verilen anlamlardan biriyle kullanılmadığı cümlelerin olduğu cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

2. **a) Doğru cevap:** I. metnin konusunun Zehra'nın öğrencilere karşı sevgisi ve fedakârlığı olduğunu içeren cevaplar (5 puan) doğru kabul edilecektir.

Yanlış cevap: I. metnin konusunun Zehra'nın öğrencilere karşı sevgisi ve fedakârlığı olduğunu içermeyen cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

b) Doğru cevap: I. metinde Zehra'nın çocuklara yönelik tutumunun, onun şefkatli ve sorumluluk sahibi biri olduğunu gösterdiğini ifade eden cevaplar (5+5=10 puan) doğru kabul edilecektir.

Kısmi doğru cevap: I. metinde Zehra'nın çocuklara yönelik tutumunun, onun şefkatli (5 puan) veya sorumluluk sahibi (5 puan) biri olduğunu gösterdiğini ifade eden cevaplar kısmen doğru kabul edilecektir.

Yanlış cevap: I. metinde Zehra'nın çocuklara yönelik tutumunun, onun şefkatli ve/veya sorumluluk sahibi biri olduğunu gösterdiğini ifade etmeyen cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

3. a) **Doğru cevap:** I. metinde anlatıcının, köylünün maddi imkânı olmamasına rağmen misafirini mutlu etmeye çalışmasından etkilendiğini içeren cevaplar (5 puan) doğru kabul edilecektir.

Yanlış cevap: I. metinde anlatıcının, köylünün maddi imkânı olmamasına rağmen misafirini mutlu etmeye çalışmasından etkilendiğini içermeyen cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

b) **Doğru cevap:** II. metinde yazarın Anadolu insanının içtenliğini ve misafirperverliğini ön plana çıkarmayı amaçladığını ifade eden cevaplar (5+5=10 puan) doğru kabul edilecektir.

Kısmi doğru cevap: II. metinde yazarın Anadolu insanının içtenliğini (5 puan) veya misafirperverliğini (5 puan) ön plana çıkarmayı amaçladığını ifade eden cevaplar kısmen doğru kabul edilecektir.

Yanlış cevap: II. metinde yazarın Anadolu insanının içtenliğini ve misafirperverliğini ön plana çıkarmayı amaçladığını ifade etmeyen cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

4. **Doğru cevap:**

	İçerik	Tür
I. Metin	Ali Bey'in duygu ve yaşantısı anlatılmıştır. (2 puan)	Olay anlatılan edebî bir metindir. (3 puan)
I. Metin	Esendal'ın hikâyeleriyle Çehov'un hikâyeleri karşılaştırılmıştır. (2 puan)	Düşünce ağırlıklı öğretici bir metindir. (2 puan)

Yanlış cevap: Metinlerin içerik ve türlerini doğru şekilde belirtmeyen cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

5. a) **Doğru cevap:** I. metinde sade bir dilin (2 puan), sanatlı ve betimleyici bir anlatımın (3 puan); II. metinde ise sade bir dilin (2 puan), tartışmacı bir anlatımın (3 puan) kullanıldığını ifade eden cevaplar doğru kabul edilecektir.

Kısmi doğru cevap: Doğru cevapta belirtilen ölçütlerden bir kısmının yazılması ya da eksik, sınırlı biçimde yazılması kısmen doğru kabul edilecektir. Puanlama, doğru cevapta ölçütlerin yanında belirtildiği şekilde yapılacaktır.

Yanlış cevap: I. metinde sade bir dilin, sanatlı ve betimleyici bir anlatımın; II. metinde ise sade bir dilin, tartışmacı bir anlatımın kullanıldığını ifade etmeyen cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

b) **Doğru cevap:** I. metindeki doğa ve ortam tasvirlerinin Ali Bey'in heyecanını, gururunu ve duygusal yoğunluğunu daha etkili hissettirdiğini ifade eden cevaplar (5 puan) doğru kabul edilecektir.

Yanlış cevap: I. metindeki doğa ve ortam tasvirlerinin Ali Bey'in heyecanını, gururunu ve duygusal yoğunluğunu daha etkili hissettirdiğini içermeyen cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

c) **Doğru cevap:** II. metinde yazarın, düşüncelerini desteklemek amacıyla Esendal'ın kendi sözlerine yer verdiğini (3 puan) ve Çehov ile karşılaştırdığını (2 puan) içeren cevaplar doğru kabul edilecektir.

Kısmi doğru cevap: II. metinde yazarın, düşüncelerini desteklemek amacıyla Esendal'ın kendi sözlerine yer verdiğini (3 puan) veya Çehov ile karşılaştırdığını (2 puan) içeren cevaplar kısmen doğru kabul edilecektir.

Yanlış cevap: II. metinde yazarın, düşüncelerini desteklemek amacıyla Esendal'ın kendi sözlerine yer verdiğini ve/veya Çehov ile karşılaştırdığını içermeyen cevaplarla ilgisiz ve boş cevaplar yanlış kabul edilecektir.

6. **Doğru cevap:** Her alt başlık için yazılan, yönergenin tüm maddelerine uygun cevaplar doğru kabul edilip 20 (5x4=20 puan) tam puan verilecektir.

Örnek doğru cevap:

1. **Yüksek Kalorili ve Sağlıksız Yağlar:** Hazır-hızlı yiyecekler fazla enerji ve zararlı yağ içerdiği için sağlığı olumsuz etkileyebilir.

2. **Fazla Şeker ve Tuz Tüketimi:** Bu tür yiyeceklerin sık tüketilmesi vücudun ihtiyaç duyduğu dengeli beslenmeyi bozabilir.

3. **Sindirim ve Bağışıklık Sistemine Etkileri:** İşlenmiş gıdalar sindirim sistemini zorlayarak vücudun direncini azaltabilir.

4. **Daha Sağlıklı Alternatifler:** Sebze, meyve ve ev yapımı yiyecekler daha dengeli bir beslenme sağlar.

5. **Hazır-Hızlı Yiyecek Tüketimini Azaltma Yöntemleri:** Evde sağlıklı öğünler hazırlamak fast food tüketimini azaltmaya yardımcı olabilir.

Kısmi doğru cevap: Yönergedeki maddelerin bir ya da ikisine uyan ya da 1-4 arası başlık için yazılan cümleler kısmen doğru kabul edilecektir.

Yanlış cevap: Her alt başlık için yönergede yer alan maddelerden ikisine uymayan, metinden aynen alınan ve ilgisiz cevaplar yanlış kabul edilecektir.

7. **Doğru cevap:** Yazılan duyuru metninin yönergede belirtilen şekilde dört cümleden oluşturulması ve yönergede istenilen bilgilerin yazım kurallarına uygun şekilde yazılması durumunda aşağıdaki oransal dağılıma göre 10 tam puan verilecektir.

1. "Kitap Takas Günü", 18 Mayıs 2026 Pazartesi (4x1=4 puan) günü düzenlenecektir.

2. Etkinlik saat 10.30'da (1 puan) başlayacak ve 15.00'te (1 puan) sona erecektir.

3. Program, İzmir'in (1 puan) Karşıyaka ilçesinde (1 puan) yapılacaktır.

4. Etkinliğe İl Millî Eğitim Müdürü (2 puan) ile bazı okul müdürleri de katılacaktır.

Örnek doğru cevap:

1. "Kitap Takas Günü", 18 Mayıs 2026 Pazartesi günü düzenlenecektir.

2. Etkinlik saat 10.30'da başlayacak ve 15.00'te sona erecektir.

3. Program, İzmir'in Karşıyaka ilçesinde yapılacaktır.

4. Etkinliğe İl Millî Eğitim Müdürü ile bazı okul müdürleri de katılacaktır.

Kısmi doğru cevap: Öğrencinin yönergede belirtilen bilgileri yazarken bazı yazım kurallarına uyması kısmi doğru kabul edilecektir. Puanlama, yapılan yazım yanlışlarının niteliğine ve sayısına göre oransal olarak yapılacaktır.

Yanlış cevap: Öğrencinin yönergede belirtilen bilgileri yazarken yazım kurallarının tamamını yanlış uygulaması, yanlış cevap kabul edilecektir.